

Csongrád megyében csak két társulás tudott pályázni

A falvak ragaszkodnak iskoláikhoz

A települések önkéntes, kölcsönös előnyökét és arányos teherviselést jelentő együttműködése a közoktatásban is üdvös lenne. Ezt a közelmúltban egy belügyminisztériumi pályázattal is ösztönözték, de Csongrád megyéből csak két kistérség tudta kihasználni a lehetőséget.

A többcélú kistérségi társulásoknak meghirdetett belügyminisztériumi pályázattal sok pénzhez lehetett hozzájutni. Csak hogy az idei nyáron lezárult pályázat olyan feltételeket támasztott, amelyeket Csongrád megyében mindössze két társulás tudott teljesíteni. A nyolc település összefogásával pályázott szentesi összesen 103 millió forintot nyert, ebből 48 millió forint a közoktatásra fordítható. A tizenhét települést magába foglaló makói társulás elnyert 115 milliójából 49 millió szolgálati közoktatási célokra.

A mórashalmi kistérség kézen állt a pályázat benyújtására, minden dokumentum elkészült, végül mégsem sikerült beadnunk – tájékoztatott Nógrádi Zoltán, Mórashalom polgármestere. – Pedig az Oktatási Minisztérium segítségével nálunk készült el a kistérségi közoktatási intézményi terv modellje – ez kellett a többcélú társulás megalapításához és a belügyminisztériumi pá-

Nyert a szentesi kistérség is. A pénznek pedig van helye. A szegvári iskolában például már számítógép segíti az angoltanulást

Fotó: Tésik Attila

lyázathoz is. A részvételnél azonban olyan feltétele is volt, hogy a társulásnak legalább két települése közösen tartson fenn iskolát. Mivel önkormányzati hatáskör az iskolaműködtetésről dönteni és mivel a mi társulásunk egyetlen települése sem

akart megválni az iskolájától, meghiúsult a pályázatunk.

Ugyanilyen okból nem tudott pályázni a szegedi, a vásárhelyi, a kisteleki – országosan a kistérségek mintegy kétharmada. Ismeretek az okok, amiért a kistérségek ragaszkodnak az iskolájuk-

hoz: ez jeleníti meg az önállóságukat, a települési identitást. Nógrádi Zoltán szerint ráadásul nem látnak kielégítő törvényi garanciát: ha két falu megegyezik az iskolafenntartásról, megkapják-e a többség normatívát? A többcélú kistérségi társulásokról szóló törvényjavaslat parlamenti vitájában a mórashalmi polgármester azt is fölvetette: a közoktatásban nehezíti a társulást, hogy számos törvényileg előírt és a gyerekek jövőjét is meghatározó dokumentumról kell meg egyezni az együttműködő települések képviselőtestületeinek, ez pedig nem megy pár hónap alatt.

AKIK NYERTEK

A társulások a belügyminisztériumi pályázaton 7,7 milliárd forintot nyerhettek el, ebből 2,5 milliárd szolgált közoktatási célokra. A 168 kistérség közül 76 pályázott, egyet formai okok miatt nem fogadtak el. A 75 nyertes társulás közül 59 tudott teljes körűen pályázni, azaz a közoktatási együttműködésre is, 16 pedig csak részlegesen. A közoktatási együttműködést is magába foglaló pályázattal akár 120 millió forintot is lehetett nyerni, míg a részleges együttműködésre pályázók maximum 20 milliót kaphattak.

Teremtés előtti állapot – a város az éjjel és reggel határán

Szegeden a hajnal az asszonyoké

A kezdet kezdetén, hajnalban, Szegednek sajátos arca van. Pékek, locsolóautók és nők határozzák meg az ébredő város hangulatát.

Fél öt. Még sötét van, de néhány ablakból kávé illata száll. A fű nyirkos, a levegő ködös. Ember alig, csak a csillagok.

A Csongrádi sugárút végén, a buszmegállóban egy középkorú asszony áll. Majd jön még egy, és még egy. Ez a nők sorsa – állapí-

tom meg magamban – hajnali műszak. – Munkába? – kérdezem egyiküket, az idősebbet. – Sajnos. Már nyugdíjas vagyok, de kiegészítésként takarítok – magyaráz Marika néni. – Nem ezt csináltam mindig, korábban az egészségügyben dolgoztam. A pénzre mindig szükség van: most az unokák születésnapjára gyűjtök. A korán kelést meg lehet szokni.

A buszra váró nők közül senki sem látszik álmosnak. Csak a

sofőr. Késik is a megadott menetrendhez képest.

Öt óra. Még mindig nincs világos, de az utcákat már seprik, az újságosok nyitnak, a kávézókból hang és fény szűrődik ki. Tiszta utca, kávé, újság várja a később kelőket.

A panelsoron a kicsi ABC előtt fiatal lány sepreget. – Fél hatkor nyitunk, fél ötre jövünk dolgozni – mondja. – Először kávézunk, beszélgetünk kicsit, hogy ne kezdődjön olyan hirtelen a nap.

A villamoson, autón, mint ahogy a mi trolikon is, magányos emberek utaznak. A Dugonics téren fiatalok egy csoportja vág át, hazafelé tartanak. Amíg az este a társaság, a hajnal az egyedüllété.

A belváros még alszik. A Kárázs utcát és a Széchenyi teret ilyenkor a galambok és verebek uralják. Feltűnik egy locsolóautó. A Tisza-parton, a Laponon a nyugágyak szépen, sorban, egymás mellett. Tengerpart kicsiben.

Az utcákon gyalogosokat csak akkor látni, ha egy-egy busz kiönti magából az utasokat. Kezdem azt gondolni, Szegeden csak nők élnek... Megszólítom az egyiket, negyven körüli, csinos, vidám.

– Imádom a reggeleket – lelkesedik Ilona, aki egy élelmiszerbolt vezetője. – Ilyenkor még aki kényszerből kel, az is más ember. Kezemből az egész nap, ettől gazdagnak érzem magam. A forró nyári délelőttöket csak a hűvös hajnalok miatt tudom elviselni.”

A város legélőbb része hajnalban a Mars tér. Indulók, érkezők, piacozók mindenhol. – Az emberek munka előtt még elszaladnak ezt-azt vásárolni – mondja a barackot áruló srác –, de a nagy piac csak később kezdődik.

Fél hat. A közvilágítást kikapcsolják, hivatalosan is itt a reggel. A forgalom erősödik, de a kukáskocsik és pékaütők aránya még mindig átlagon felüli.

Hat óra. Hétköznap bekapcsolnak a forgalmi lámpák. Szükség van rájuk. Egyre több az autó, a gyalogos. Langyosodik, de benzingözös a levegő.

Szeged felébredt.

Fotó: Karnok Csaba

GONDA ZSUZSA

Fried és Ilia köszöntése a Tiszatájban

– Az ez év szeptember 30-án megalakuló többcélú kistérségi társulások biztosak lehetnek abban, hogy a normatív támogatásokkal nem lesz probléma – mondta Szentirmai László a Csongrád megyei tanévnyitó konferencián, szeptember 3-án, a szegedi rendezvényházaiban. Az Oktatási Minisztérium főosztályvezetője szerint erre a Nemzeti fejlesztési tervben vállalt kötelezettséget a kormány. A főtisztviselő számos érvelt sorakoztatott: miért fontos a kistérségek településeinek együttműködése a közoktatásban is. Egyebek mellett: az önkormányzatok gazdaságosan vehetik igénybe tanügyi igazgatási szakember segítségét, a magas szintű pedagógiai szakmai szolgáltatásokat, ésszerű helyettesítési szisztémát vezethetnek be.

A közoktatásban egyébként ugyanazok az általános célok, illetve ugyanazok az előnyök várhatók a kistérségi társulásoktól, mint az egészségügyben, illetve az egyéb (hulladékgazdálkodás, útkézelés, stb.) területeken: minőségi szolgáltatások válnak egyformán elérhetővé mindegyik település lakói számára, ezzel mérséklődnek a jelenlegi egyenlőtlenségek. Például: a társulás utazó szakembert, mondjunk logopédust vesz igénybe, ezzel megmenekülnek a szülők és a tanuló a költséges és időigényes utaztatástól, mégis ugyanolyan színvonalú szolgáltatást kapnak, mint a városlakók.

A többcélú kistérségi társulások számára az uniós forrásokhoz való hozzájutásra is nagyobb az esély, de pusztán az önkormányzati feladatok ésszerűbben szervezett ellátásából is származnak megtakarítások.

S. E.

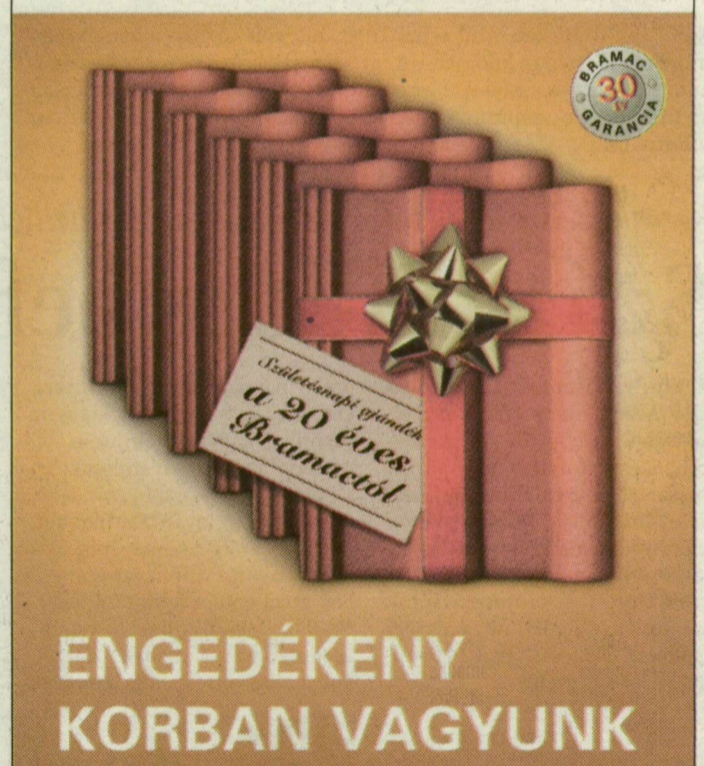
A Tiszatáj szeptemberi száma két jeles szegedi irodalomtörténészt is köszönt 70. születésnapja alkalmából: Fried Istvánt és Ilia Mihályt.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A szegedi egyetem egyetlen Herder-díjas tudósát, a ma is napóleoni lendülettel dolgozó Fried professzort Goethe és Márai vonzásában című írásával *Olasz Sándor*, a lap főszerkesztője köszönti, Öreg Jókai nem vén Jókai címmel tavaly megjelent kötetét pedig *Imre László* méltatja. „...hogy a sárkány ne szitáljon” címmel az ünneplést Kosztolányi Aranyárkányát értelmező tanulmányát is közli a lap. Jelenkori irodalmunk, szellemi életünk legnagyobb levelezőjét, a legendás tanáregyéniséget, a Széchenyi-díjas *Ilia Mihályt*, Szeged díszpolgárát lapunk munkatársa, *Podmaniczky Szilárd és Füzi László* köszönti.

Báger Gusztáv, Lovétei László, Simai Mihály, Zalán Tibor és Zentai Adél versei, *Buda Ferenc, Ferdinandy György és Márton László* prózája szerepel a folyóirat szépirodalmi összeállításában. Életfonalak címmel *Pataki Ferenc* festőművész a férjét Kolozsvárról Szegedre követő *Deák Beke Éva* textilművészetét méltatja. „Saját együttesemmel szeretném megvalósítani zenei vágyaimat” – vallja *Gyüdi Sándor*, a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgató-karnagya a pályaképet bemutató beszélgetésben. A kritika rovatban *Tóth László* költészetéről, *Báger Gusztáv* Időtáv mollban című kötetéről, *Földényi F. László* A gömb alakú torony és *Tarján Tamás* Csenedstárs című új könyvéről olvashatunk.

TETŐ HELYETT MONDD: BRAMAC

Bramac Születésnap
szeptember 10-én a **DÉLÉPTEK HÁZÉPÍTŐK BOLTJA**-ban Szegeden

A 20 éves Bramac tetőcserepeit most **ünnepi áron vásárolhatja meg** nálunk. Sőt minden vásárló ajándékot is kap

Találkozunk a **DÉLÉPTEK HÁZÉPÍTŐK BOLTJA**-ban szeptember 10-én Szeged, Budapesti út 8
Tel.: 62/542-956

Amikor a Mars tér is még félálomban szendereg